

ضرورت مبارزه با فساد و تخلفات اداری در حقوق ایران

مؤلف:

پدرام زاده‌وش

پژوهشگر و حقوقدان

ویراستار:

سجاد حسینی

سرشناسه	زاده‌وش، پدرام، ۱۳۷۶
عنوان قراردادی	ایران، قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام پدیدآور	ضرورت مبارزه با فساد و تخلفات اداری در حقوق ایران
مؤلف	پدرام زاده‌وش؛ ویراستار سجاد حسینی
مشخصات نشر	تهران: انتشارات قانون یار، ۱۴۰۳
مشخصات ظاهری	۱۴۲ صفحه
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۲۲۹-۷۲۹-۹
فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	کتابنامه
موضع	تخلقات اداری — قوانین و مقررات — ایران — Law and legislation — Iran — Fasad — Administrative agencies — Corrupt practices -- Iran
شناسه افزوده	ویراستار: حسینی، سجاد آذرماه ۱۳۶۳
رده بندی کنگره	۴۵۱۴MH
رده بندی دیوبی	۵۵۰۳۳۷۳۴۵
کتابشناسی ملی	۱۷۵۲۷

البته در این قائمین پرداز

ضرورت مبارزه با فساد، تخلفات اداری در حقوق ایران

تألیف: پدرام زاده‌وش

ویراستار: سجاد حسینی

ناشر: قانون یار

چاپخانه و صحافی: قانون یار

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۳

شمارگان: ۱۰۰ جلد

قیمت: ۱۹۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۹-۷۲۹-۹

(تمامی حقوق مادی این کتاب محفوظ بوده و متعلق به بنیاد علمی قانون یار می‌باشد)

مرکز پخش: تهران، میدان انقلاب، خ منیری جاوید، موسسه قانون یار تلفن: ۰۵۲۶ و ۶۶۹۷۹۵۱۹

ثبت سفارش تلفنی محصولات (ارسال رایگان به سراسر کشور) ۰۹۱۹۶۷۴۸۶۴۵ و ۰۹۱۹۶۷۹۵۱۹

فهرست مطالب

عنوان	شماره صفحه
پیشگفتار	۷
فصل اول: کلیات و مفاهیم اولیه در راستای شناسایی فساد	۹
بخش اول: بررسی و شناخت فساد اداری	۹
بخش دوم: تبیین و شناسایی سطوح مختلف فساد و مصادیق مشمول آن	۱۴
بخش سوم: تفاوت تخلفات اداری با فساد اداری	۱۹
بخش چهارم: علت ایجاد نسایر در سیستم مالی و اداری سازمان‌ها و نهادهای مختلف	۲۳
فصل دوم: رابطه فساد با تخلفات اداری، با نگاهی به چایگاه و آثار مخرب فساد مالی	۳۱
بخش اول: رابطه فساد و تخلفات اداری با پیر عوامل اجتماعی	۳۱
بخش دوم: نگاهی به رابطه فساد با سیستم قضایی، قضایی و سیاسی کشور	۳۶
بخش سوم: نگاهی اجمالی به آثار مخرب و پیامدهای منفی فساد مالی در بخش‌های مختلف کشور	۳۹
بخش چهارم: راهکارهای خاص و تعریف شده مبارزه با فساد اداری	۴۴
فصل سوم: الزامات مبارزه با فساد و تخلفات اداری با راهکارها، نصائح و وکنش‌های قضایی در خور در مسیر سیستم اداری سالم	۵۱
بخش اول: متغیرهای تسهیل و تشویق‌کننده یا بازدارنده از فساد اداری	۵۱
بخش دوم: دیدگاه قانون گذار در راستای پیشگیری و مبارزه با فساد اداری	۵۵
بخش سوم: لزوم تصویب قوانین در خور و مناسب توسط قانون گذار به عنوان کاملی بازدارنده از وقوع فساد و تخلفات اداری	۶۵

بخش چهارم: ایجاد نهادهای مستقل مبارزه با مفاسد اقتصادی به عنوان عامل بازدارنده مهم در راستای نیل به سیستم اداری سالم.....	77
بخش پنجم: پیشگیری از فساد و تخلفات اداری با استناد به حمایت از مخبران، شهود و کارشناسان.....	70
بخش ششم: ضرورت مبارزه با فساد به واسطه تعیین واکنش کیفری متناسب با بزه فساد.....	73
فصل چهارم: علل و عوامل موثر در پیدایش فساد مالی و اداری با نگاهی به جایگاه قانون ارتقاء سلامت نظام اداری در مقابله با فساد.....	77
بخش اول: بررسی و شناخت عوامل مؤثر در پیدایش مقاصد اداری از دیدگاه اسلام.....	77
بخش دوم: اهمیت و نقش نهادهای نظارتی در پیشگیری از فساد در سیستم اداری کشور.....	89
بخش سوم: نشانی به قانون ارتقاء سلامت نظام اداری در مقابله با فساد.....	98
بخش چهارم: تحلیل و تبیین پیشگیری کیفری و مدنی از فساد اداری در قانون ارتقاء سلامت	108
منابع و مأخذ.....	111
ضمیمه.....	117

پیشگفتار

فساد اداری نیز به عنوان یکی از عمومی‌ترین اشکال فساد پدیده‌ای است که مرزهای زمان و مکان را در نور دیده و با این ویژگی نه به زمان خاصی تعلق دارد و نه مربوط به جامعه خاصی می‌شود. فساد اداری، همواره متراffد بوده است با مقوله موسوم به "سلامت اداری". این دو مانند دو گفه یک تبرزو عمل می‌کنند که هر چقدر از یکی کاسته شود بر دیگری افزوده می‌شود فساد اداری ارتباط دارد. پیه‌ستگی زیادی با سلامت اداری دارد، برای اینکه به سلامت اداری برسیم لازم است پدیده سلامت اداری را به طور کامل بشناسیم تا بتوانیم به مبارزه با آن پردازیم و موجبات سلامت را فراهم آزیزیم. سلامت اداری، وضعیتی است که کلیه عوامل یک سازمان قابلیت تامین اهداف سازمان را به طور مطلوب داشته و می‌تواند انحراف از هنجارهای اداری و قانونی و موانع اهداف سازمانی را در اسرع وقت شناسایی و تدبیر لازم و به منگام را برای رفع آن‌ها لحاظ نمایند. سلامت اداری یکی از خواست‌ها و آرزوهای دیرینه جوامع مختلف بوده به طوری که نظام اداری یک ابزار توزیع عادلانه خدمت به عموم شهروندان باشد. سلامت اداری به وضعی فراتر از اثر بخشی کوتاه مدت سازمان اشاره دارد. سلامت نظام اداری مجموعه‌ای است از خصایص نسبتاً پایدار که انتظام با شرایط محیط، روحیه بالای نیروی کار، کفايت برای حل مشکلات، سرعت عمل و... را به همراه دارد. به طور کلی سلامت نظام اداری بر برآیند انجام کار اثر بخش تاکید دارد. سلامت اداری خواه و ناخواه ریشه در دو عامل مدیریت و رهبری قوی و صادقانه و انسجام درونی نظام اداری دارد.

همچنین لازم به ذکر است فساد اقتصادی و جرایم و تخلفات اداری همچون اختلاس و رشوه، رانت و سوءاستفاده از موقعیت و مقام شغلی و .... اعتماد مردم به دولت را خدشه دار می‌سازد و ثبات سیاسی و هنجارهای فرهنگی و ملی و اجتماعی را متزلزل نموده و با تخریب رقابت منصفانه در بازار کار و تخصیص ناکارآمد منابع مانع رشد اقتصادی می‌شود. لذا اعتماد عمومی یکی از سرمایه‌های اجتماعی است که وحدت را در سیستم‌های اجتماعی ایجاد و حفظ نموده و ارزش‌های دموکراتیک را پرورش می‌دهد. مبارزه با فساد و تخلفات اداری یکی از اهداف عالیه نظام جمهوری اسلامی ایران است. این نظام مقدس در راستای تحقیم حکومت مردم سالاری دینی و طبق آموزه‌ای اسلامی خود به دنبال ایجاد یک جامعه مدنی که همان مدینه النبی رسول اکرم (ص) است می‌باشد. لذا با یک دید سیستمی، جامع و همه جانبی شفافیت را در عرصه‌های اداری مدیریتی، اقتصادی، سیاسی مدنی و فرهنگی اجتماعی جستجو نموده و برای هر کدام از این ابعاد و با رویکرد سراسری، سبزی و ایجاد اراده ملی در نفي فساد و ارتقاء اداری، راهبردها و راهکارهای مناسب پیشنهاد می‌نماییم. البته باید توجه داشت مبارزه با فساد با شعار دادن تحقق نمی‌یابد. این کار مستلزم عزم ملی، خواست همگانی و جدیت دولت است. به همین منظور و با توجه به اهمیت این موضوع در کتاب «هر قصد داریم به چیستی، چرا و چگونه ایجاد فساد اقتصادی در ساختار سازمانی و همچنین ضروریت مبارزه با فساد و تخلفات اداری پردازیم. همچنین با توجه به ارتباط مستقیم و اهمیت بالای قانون ارتقاء سلامت نظام اداری و مقابله با فساد مصوب سال ۱۳۹۰، در پایان کتاب حاضر متن قانون مذکور را درج کرده‌ایم. باشد مورد استفاده تمامی حقوقدانان و جامعه علمی کشور قرار گیرد.....